

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 17. prosince 2002

týkající se řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP s podniky SGL Carbon AG, Le Carbone-Lorraine S.A., Ibiden Co., Ltd, Tokai Carbon Co., Ltd, Toyo Tanso Co., Ltd, GrafTech International, Ltd, NSCC Techno Carbon Co., Ltd, Nippon Steel Chemical Co., Ltd, Intech EDM BV a Intech EDM AG

(Věc č. C.37.667 – Speciální grafity)

(oznámeno pod číslem K(2002) 5083)

(Pouze anglické, francouzské, německé a nizozemské znění je závazné)

(2006/460/ES)

Dne 17. prosince 2002 Komise přijala rozhodnutí týkající se řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP. V souladu s článkem 30 nařízení Rady (ES) č. 1/2003⁽¹⁾ Komise tímto zveřejňuje jména stran a hlavní obsah rozhodnutí. Bere přitom v úvahu oprávněný zájem podniků na ochraně jejich obchodních zájmů. Celé znění rozhodnutí bez důvěrných údajů je k dispozici v jazycích případu, v nichž je znění rozhodnutí závazné, a v pracovních jazycích Komise na internetových stránkách generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž na adrese (http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html).

1. SOUHRNNÝ PŘEHLED PROTIPRÁVNÍCH JEDNÁNÍ

— SGL Carbon AG,

1.1. Adresáti

— GrafTech International, Ltd.

(1) Toto rozhodnutí je určeno následujícím podnikům:

Za kartel ovlivňující trh s isostatickým speciálním grafitem:

— GrafTech International, Ltd,

— SGL Carbon AG,

— Le Carbone-Lorraine SA,

— Ibiden Co., Ltd,

— Tokai Carbon Co., Ltd,

— Toyo Tanso Co., Ltd,

— Nippon Steel Chemical Co., Ltd/NSCC Techno Carbon Co., Ltd,

— Intech EDM BV/Intech EDM AG.

Za kartel ovlivňující trh s extrudovaným speciálním grafitem:

1.2. Povaha protiprávního jednání

(2) Věc se týká dvou tvrdých kartelů výrobců isostatického a extrudovaného speciálního grafitu. Komise shromáždila důkazy, že od července 1993 do února 1998 v případě kartelu pro isostatický grafit a od února 1993 do listopadu 1996 v případě kartelu pro extrudovaný grafit se účastníci kartelu dohodli na cílových cenách za produkt a vyměňovali si informace o objemech prodeje a další obchodní informace. Činnost obou kartelů byla celosvětová. Rozhodnutí se týká protiprávního jednání ve Společenství a v EHP ode dne 1. ledna 1994.

(3) Protiprávní jednání v obou případech spočívá v účasti výše uvedených podniků na pokračujících dohodách a/nebo jednání ve shodě týkajících se celého území EHP, které jsou v rozporu s čl. 81 odst. 1 Smlouvy o ES (od února 1986) a s článkem 53 Dohody o EHP (od ledna 1994) a které obsahovaly dohody o cílových cenách produktů, dohody o zvyšování cen, informace o obratu a další obchodní informace. Podniky tyto dohody kontrolovaly a prosazovaly. Ujednání na trhu s isostatickým grafitem zahrnovala také dohody o obchodních podmínkách, a zejména na místní úrovni, příležitostné rozdělení zákazníků.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1. Nařízení ve znění nařízení (ES) č. 411/2004 (Úř. věst. L 68, 6.3.2004, s. 1).

1.3. Produkt

- (4) „Speciální grafity“ je obecný pojem, který se v průmyslu běžně používá pro popis skupiny výrobků z grafitu určených pro různé použití. Výrobky ze speciálního grafitu se často zařazují do kategorií podle způsobu výroby grafitu: isostatický grafit (vyráběný isostatickým lisováním), který se používá v elektrodách pro elektrojiskrové bezdrátové obráběcí stroje, formách pro kontinuální lití, formách pro lisování za tepla a v polovodičích, a extrudovaný grafit (vyráběný extruzí), který se používá v elektrolytických anodách a katodách, vaničkách, slinovací miskách, kelímcích. Stávající řízení se týká isostatických a extrudovaných speciálních grafitů v blocích a řezaných blocích.

1.4. Úvod a učiněné procesní úkony

- (5) Počátkem června 1997 Komise provedla šetření trhu s grafitovými elektrodami. V průběhu šetření se na Komisi obrátila společnost UCAR, neboť zamýšlela podat žádost podle „oznámení o shovívavosti“. Žádost byla podána dne 13. dubna 1999 a týkala se údajného jednání poškozujícího hospodářskou soutěž na trhu se speciálním grafitem, který je spojen s trhem s grafitovými elektrodami.
- (6) Na základě dokumentů, které UCAR předložil, Komise rozeslala žádosti o informace podle článku 11 nařízení č. 17⁽¹⁾. V březnu 2000 zaslala podnikům SGL, Intech, POCO, LCL, Nippon Steel Corporation, Ibiden, Tokai a Toyo Tanso žádosti, v nichž je požádala o podrobné vysvětlení týkající se kontaktů s konkurenty, vývoje cen a obrátu. V červenci 2000 zaslala druhou řadu žádostí podnikům Nippon Karbon, NSCC a Schunk. Podniky odpověděly na tyto žádosti o informace v období mezi květnem a listopadem 2000.
- (7) V září a v říjnu 2001 Komise zaslala adresátům oznámení o námitkách (SO, Statement of Objections) další řadu žádostí o informace. Odpovědi byly doručeny v období od konce října do začátku prosince 2001.
- (8) Na základě těchto odpovědí Komise zaslala týmž podnikům dne 22. listopadu 2001 poslední žádost o informace, na niž dostala odpověď v prosinci 2001.
- (9) Dne 17. května 2002 Komise zaslala adresátům tohoto rozhodnutí OS. Všechny strany zaslaly Komisi k oznámení písemné připomínky. Podniky Nippon Steel Chemical Co., Ltd a NSCC Techno Carbon Co., Ltd

zaslaly společnou odpověď. Také podniky Intech EDM BV a Intech EDM AG odpověděly na námitky Komise společně.

- (10) Odpovědi na SO obdržela Komise v období mezi 19. a 25. červencem 2002. Protiprávní jednání uznaly všechny podniky, kromě podniků Intech EDM AG a Intech EDM BV. Žádný podnik v zásadě nepopřel skutečnosti. Ústní jednání, během něhož dostaly všechny strany příležitost vyjádřit svůj názor, se konalo dne 10. září 2002.

2. POKUTY

2.1. Základní částka

- (11) Při stanovení výše pokut musí Komise vzít v úvahu všechny okolnosti případu, zejména závažnost a dobu trvání protiprávního jednání, což jsou dvě kritéria výslovně uvedená v čl. 15 odst. 2 nařízení 17.

2.1.1. Závažnost

- (12) Podle obecných zásad musí Komise brát v úvahu i) povahu protiprávního jednání, ii) jeho skutečný dopad na trh a iii) velikost relevantního zeměpisného trhu.
- (13) Stávající protiprávní jednání spočívalo především ve stanovování cen a výměně obchodních informací, které svou povahou představují vážné porušení čl. 81 odst. 1 Smlouvy o ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP.
- (14) Kartelové dohody byly výrobci, kteří v daném období pokrývali velkou většinu světového trhu s isostatickým a extrudovaným speciálním grafitem, prováděny velice pečlivě. Proto jistě měly skutečný dopad na oba trhy v EHP.
- (15) Kartely pokrývaly svou činností celý společný trh a po vytvoření EHP i celý trh EHP. Měly vliv na všechny části společného trhu a později na celé území EHP.
- (16) Vzhledem k povaze zkoumaného jednání, skutečného dopadu na trhy s isostatickým a extrudovaným grafitem a na skutečnost, že kartely pokrývaly celý společný trh a po vytvoření EHP celý jeho trh, se Komise domnívá, že adresáti, jimž je určen návrh tohoto rozhodnutí, se v obou případech dopustili velmi závažného porušení čl. 81 odst. 1 Smlouvy o ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP.

⁽¹⁾ Úř. věst. 13, 21.2.1962, s. 204/62.

2.1.2. Různé zacházení

- (17) V kategorii velmi závažného protiprávního jednání umožňuje navrhovaná škála možných pokut zacházet s podniky různým způsobem, aby bylo možné přihlédnout k jejich skutečné ekonomické schopnosti výrazně poškodit hospodářskou soutěž a stanovit pokutu na takové úrovni, která má dostatečný odstrašující účinek.
- (18) Vzhledem k tomu, že se projednávaná věc týká několika podniků, bude při stanovování základní pokuty nezbytné přihlédnout k významu každého podniku, a tím ke skutečnému dopadu protiprávního jednání každého podniku na hospodářskou soutěž.
- (19) Pro účely výpočtu pokuty pro kartel, který byl vytvořen pro isostatický grafit, navrhuje rozdělit společnosti podle jejich celosvětového obrátu získaného díky příslušnému výrobku do pěti kategorií. Do první kategorie patří SGL; do druhé kategorie Toyo Tanso; do třetí kategorie LCL a Tokai; do čtvrté kategorie Ibiden a NSC/NSCC; do páté kategorie UCAR a Intech.
- (20) V případě kartelu pro extrudovaný grafit měly podniky UCAR a SGL na světovém trhu s tímto výrobkem podobné postavení. Jsou proto zařazeny do stejné kategorie.

2.1.3. Doba trvání

2.1.3.1. Isostatický speciální grafit

- (21) Podniky SGL, LCL, Ibiden, Tokai, Toyo Tanso a NSC/NSCC porušovaly čl. 81 odst. 1 Smlouvy od července 1993 do února 1998 a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP od 1. ledna 1994 do února 1998. Podnik UCAR se dopustil téhož protiprávního jednání od února 1996 do května 1997 a podnik Intech od února 1994 do května 1997.
- (22) Podniky SGL, LCL, Ibiden, Tokai, Toyo Tanso a NSC/NSCC tedy jednaly protiprávně po dobu čtyř let a šesti měsíců, což je středně dlouhé období porušení. Výše základní pokuty stanovené podle závažnosti protiprávního jednání se proto zvyšuje o 45 %.
- (23) Podnik Intech se dopustil protiprávního jednání v délce tří let a dvou měsíců, tedy ve středně dlouhém období.

Výše základní pokuty stanovené podle závažnosti protiprávního jednání se proto zvyšuje o 30 %.

- (24) Podnik UCAR se dopustil protiprávního jednání v délce jednoho roku a dvou měsíců, tedy ve středně dlouhém období. Výše základní pokuty stanovené podle závažnosti protiprávního jednání se proto zvyšuje o 10 %.

2.1.3.2. Extrudovaný speciální grafit

- (25) Podniky SGL a UCAR porušovaly čl. 81 odst. 1 Smlouvy od února 1993 do listopadu 1996 a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP od 1. ledna 1994 do listopadu 1996, tedy tři roky a osm měsíců. K protiprávnímu jednání tedy docházelo ve středně dlouhém období. Výše základní pokuty stanovené podle závažnosti protiprávního jednání se proto u obou podniků zvyšuje o 35 %.

2.2. Přitěžující okolnosti (vedoucí úloha při protiprávním jednání)

- (26) Podnik SGL vedl a motivoval protiprávní jednání na trhu s isostatickým grafitem. SGL toto zjištění Komise nepopřel. Tato přitěžující okolnost je důvodem k 50 % zvýšení základní pokuty, která bude podniku SGL uložena za jeho protiprávní jednání ovlivňující trh s isostatickým speciálním grafitem.

- (27) Komise se rovněž domnívá, že nelze zjistit, který podnik vedl protiprávní jednání ovlivňující trh s extrudovaným speciálním grafitem.

2.3. Polehčující okolnosti

- (28) Komise se domnívá, že v případě kartelu pro isostatický grafit, se polehčující okolnosti použijí pouze pro podnik Intech kvůli zvláštním okolnostem, které se týkají pouze tohoto podniku. Zapojení společnosti Intech do kartelu pro isostatický grafit bylo zvláštní tím, že k němu do velké míry došlo podle pokynů podniku Ibiden, který požadoval, aby Intech, jakožto distributor jeho výrobků, na jednáních na evropské a místní úrovni prosazoval rozhodnutí přijatá na vyšší úrovni (jednání na vysoké úrovni se přitom účastnil pouze podnik Ibiden, nikoli Intech). Komise se domnívá, že tyto zvláštní okolnosti jsou důvodem ke snížení základní pokuty, která bude podniku Intech uložena kvůli jeho účasti na protiprávním jednání ovlivňujícím trh s isostatickým grafitem, o 40 %.

2.4. Použití „oznámení o shovívavosti“

- (29) Adresáti tohoto rozhodnutí v různých fázích šetření spolupracovali s Komisí, aby jim bylo přiznáno výhodné zacházení podle oznámení Komise o shovívavosti. V návrhu rozhodnutí se navrhuje použít oznámení o shovívavosti takto:

2.4.1. Neuložení pokuty nebo velmi podstatné snížení její výše („Oddíl B“: snížení o 75 % až 100 %)

- (30) Komise uznává, že podnik UCAR jako první předložil rozhodné důkazy o existenci mezinárodního kartelu ovlivňujícího EHP v odvětví isostatického a extrudovaného speciálního grafitu. Komise rovněž uznává, že v době, kdy se na ni podnik UCAR obrátil, neprováděla žádné šetření, ani neměla dostatečné informace, které by jí umožňovaly konstatovat existenci protiprávního jednání. Podnik UCAR kromě toho ukončil svou účast v kartelech v době, kdy podal informace o jejich existenci, a nenabádal žádné jiné podniky k účasti v kartelech. Podnik UCAR tedy v případě obou protiprávních jednání splňuje podmínky stanovené v oddíle B oznámení o shovívavosti. Komise proto podniku UCAR uděluje 100 % snížení pokuty, kterou by mu jinak uložila za každý z obou případů protiprávního jednání.

2.4.2. Podstatné snížení pokuty („Oddíl C“: snížení o 50 % až 75 %)

- (31) Ani jeden z podniků SGL, LCL, Toyo Tanso, Tokai, Ibiden, NSC/NSCC a Intech neposkytl Komisi jako první rozhodné informace o kartelech s isostatickým nebo extrudovaným speciálním grafitem, což je podmínka uvedená v písmenu a) oddílu C oznámení o shovívavosti. Ani jeden z výše uvedených podniků proto nesplňuje podmínky oddílu C.

2.4.3. Významné snížení pokuty („Oddíl D“: snížení o 10 % až 50 %)

- (32) Ještě předtím, než Komise přijala SO, jí podniky SGL, LCL, Ibiden, Tokai, Toyo Tanso a NSC/NSCC poskytly informace a dokumenty, které podstatně přispěly ke zjištění existence protiprávního jednání. Ani jeden z těchto podniků v podstatě nepopřel skutečnosti, na nichž Komise založila své SO. Poskytnuté informace a dokumenty Komisi umožnily potvrdit a popsat fungování kartelů a některé jeho prvky.

- (33) Vzhledem tomu, že spolupráce, na kterou se vztahuje oznámení o shovívavosti, musí být dobrovolná a musí zejména probíhat mimo vyšetřování, dospěla Komise k názoru, že část informací, které podniky poskytly, byla ve skutečnosti nedílnou součástí jejich odpovědí na formální žádost Komise o informace. Informace, které podniky poskytly, se proto považují za dobrovolné příspěvky ve smyslu oznámení o shovívavosti pouze v případě, že byly rozsáhlejší, než požaduje článek 11 nařízení 17.

- (34) Komise se domnívá, že výše uvedené dokumenty poskytly podrobné informace o organizační struktuře kartelu ovlivňujícího dva trhy a že rozhodným způsobem přispěly ke zjištění a/nebo potvrzení základních prvků protiprávního jednání. Dokumenty představují spolu s prohlášením podniku UCAR hlavní zdroj důkazů, který Komise využila při přípravě tohoto rozhodnutí.

- (35) Komise se navíc domnívá, že není možné rozlišovat mezi přidanou hodnotu jednotlivých příspěvků k vyšetřování na trhu s isostatickým grafitem, protože byly všechny poskytnuty během krátkého časového období na základě formální žádosti Komise o informace a všechny obsahovaly důkazy podobné kvality. Kromě toho žádný příspěvek sám o sobě Komisi neumožnil stanovit podstatu námitek vůči protiprávnímu jednání, protože se důkazy, které byly v příspěvcích poskytnuty, vzájemně značně překrývaly.

- (36) Podnik Intech ve své odpovědi na žádost Komise o informace neposkytl žádné písemné důkazy. Přesto v podstatě nepopřel skutečnosti, o které Komise opírá svá tvrzení vyjádřená v SO.

- (37) Podniky SGL, LCL, Ibiden, Tokai, Toyo Tanso a NSC/NSCC tedy splňují podmínky uvedené v první a druhé odrážce části 2 oddílu D oznámení o shovívavosti a uděluje se jim 35 % snížení pokuty. Podnik Intech splňuje podmínky druhé odrážky části 2 oddílu D oznámení o shovívavosti a uděluje se mu 10 % snížení pokuty.

2.5. Bod 5 písm. b) obecných pokynů k pokutám

- (38) Podle bodu 5 písm. b) obecných pokynů o pokutách by Komise měla podle okolností dané věci přihlížet při ukládání pokut k některým objektivním faktorům:

2.5.1. *Platební schopnost*

- (39) Podniky SGL a NSC předložily argumenty, které se týkaly jejich platební schopnosti. Oba podniky zejména zdůraznily, že [...] (*).
- (40) Komise si pro posouzení tohoto tvrzení vyžádala podrobné informace o finanční situaci podniků. Po prostudování odpovědí podniků ze dne 20. listopadu 2002 a po zvážení další informace od podniku SGL, poskytnuté dne 8. listopadu 2002, Komise dospěla k názoru, že v tomto případě není vhodné upravit výši pokut. Přestože finanční údaje poskytnuté oběma podniky ukazují, že SGL i NSC jsou [...], přihlédnutí k pouhé skutečnosti, že podniky jsou [...], a to zejména v důsledku obecných podmínek na trhu, by se rovnalo poskytnutí neodůvodněné konkurenční výhody těmto podnikům.

2.5.2. *Další faktory*

- (41) SGL je [...].
- (42) Dne 18. července 2001 Komise uložila podniku SGL pokutu ve výši 80,2 milionu EUR, neboť podnik svou účastí v kartelu s grafitovými elektrodami porušil článek 81 Smlouvy.
- (43) Z toho vyplývá, že podnik SGL je jednak v [...], jednak mu Komise relativně nedávno uložila značnou pokutu. Komise se domnívá, že za těchto okolností není nutné pro zajištění odrazujícího účinku uložit plnou pokutu.
- (44) S ohledem na dva výše uvedené důvody proto má za to, že v tomto konkrétním případě by pokuta měla být snížena o 33 %.

3. ROZHODNUTÍ

- (45) Níže uvedené podniky porušily čl. 81 odst. 1 Smlouvy a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP tím, že se v uvedených obdobích podílely na souboru dohod a jednání ve shodě, které ovlivnily trhy Společenství a EHP s isostatickým speciálním grafitem:
1. GrafTech International, Ltd, od února 1996 do května 1997;
 2. SGL Carbon AG, od července 1993 do února 1998;
 3. Le Carbone-Lorraine SA, od července 1993 do února 1998;
 4. Ibiden Co., Ltd, od července 1993 do února 1998;
 5. Tokai Carbon Co., Ltd, od července 1993 do února 1998;

6. Toyo Tanso Co., Ltd, od července 1993 do února 1998;
7. Nippon Steel Chemical Co., Ltd a NSCC Techno Carbon Co., Ltd, společně a nerozdílně, od července 1993 do února 1998;
8. Intech EDM BV a Intech EDM AG, společně a nerozdílně, od února 1994 do května 1997.

- (46) Níže uvedené podniky porušily čl. 81 odst. 1 Smlouvy a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP tím, že se v uvedených obdobích podílely na souboru dohod a jednání ve shodě, které ovlivnily trhy Společenství a EHP s extrudovaným speciálním grafitem:

1. SGL Carbon AG, od února 1993 do listopadu 1996;
2. GrafTech International, Ltd, od února 1993 do listopadu 1996.

- (47) Pokud tak výše uvedené podniky již neučinily, okamžitě ukončí protiprávní jednání, na něž se vztahuje daný článek. Žádné výše uvedené jednání nebo postup nebudou opakovat a zdrží se veškerého jednání nebo postupů se stejným nebo rovnocenným cílem či účinkem.

- (48) Z důvodu výše uvedeného protiprávního jednání se následujícím podnikům ukládají tyto pokuty:

a) GrafTech International, Ltd:

- isostatický speciální grafit: 0 EUR,
- extrudovaný speciální grafit: 0 EUR;

b) SGL Carbon AG:

- isostatický speciální grafit: 18 940 000 EUR,
- extrudovaný speciální grafit: 8 810 000 EUR;

c) Le Carbone-Lorraine SA: 6 970 000 EUR;

d) Ibiden Co., Ltd: 3 580 000 EUR;

e) Tokai Carbon Co., Ltd: 6 970 000 EUR;

f) Toyo Tanso Co., Ltd: 10 790 000 EUR;

g) Nippon Steel Chemical Co., Ltd/NSCC Techno Carbon Co., Ltd, společně a nerozdílně: 3 580 000 EUR;

h) Intech EDM BV a Intech EDM AG, společně a nerozdílně: 980 000 EUR.

(*) Části tohoto textu byly vynechány za účelem neprozrazení důvěrných informací; tyto části jsou uvedeny v hranatých závorkách.